

Opsætning af solfangere/solcelleanlæg

Tværgående Planlægning

Ref. nikjo
Den 21. juni 2012

Naturstyrelsen har modtaget en række henvendelser fra kommunerne med spørgsmål om opsætningen af solfangere/solcelleanlæg i forhold til lokalplanen, landzonebestemmelserne og Energistyrelsens ”vejledende udtalelse om byggesagsbehandling ved opførelse af solfangere/solcelleanlæg på henholdsvis terræn og bygning”.

Der gøres opmærksom på, at styrelsen kun udtaler sig vejledende, og at det henhører under Natur- og Miljøklagenævnet at tage stilling til konkrete sager.

1. Forholdet mellem lokalplan og opsætning af solfangere/solcelleanlæg

I modsætning til kommuneplaner er bestemmelserne i en lokalplan direkte bindende over for ejeren og brugeren af fast ejendom, som omfattes af planloven. For at en lokalplanbestemmelse skal kunne få virkning efter sit indhold, må det derfor kræves, at bestemmelsen er formuleret så entydigt og præcist, at der ikke kan herske tvivl om, hvorvidt en ønsket foranstaltning er i overensstemmelse med bestemmelsen og dermed er umiddelbart tilladt, eller om der kræves en dispensation og om en sådan dispensation vil kunne gives.

Afgørelsen af forholdet mellem lokalplan og opsætning af solfangere/solcelleanlæg afhænger dermed af den enkelte lokalplans formålsbestemmelse og anvendelsesbestemmelse. Nogen vejledning kan dog findes i nedenstående eksempler.

A) Tilfælde hvor lokalplanen ikke indeholder bestemmelser om opsætning af solfangere/solcelleanlæg

Bortset fra områder, der er beskyttet af en bevarende lokalplan, kan lokalplanens eventuelle bestemmelser om tagmaterialer, efter styrelsens opfattelse, almindeligvis ikke forhindre opsætning af solfangere/solcelleanlæg, medmindre en meget stor del af tagfladen dækkes af solfangere/solcelleanlæg, således at der reelt bliver tale om nyt ”tag”. Her vil en dispensation være påkrævet. Kommunen træffer selv denne afgørelse under fortolkning af lokalplanens formålsbestemmelse og anvendelsesbestemmelse.

Ønsker kommunen et forbud mod opsætning af solfangere/solcelleanlæg, er det efter styrelsens opfattelse nødvendigt, at dette fremgår udtrykkeligt af lokalplanen.

B) Tilfælde hvor kommunen allerede har tilladt, eller ønsker at tillade opsætning af solfangere/solcelleanlæg gennem lokalplanlægning

I disse situationer er det op til kommunen selv at fastlægge reglerne.

C) Tilfælde hvor kommunen har udarbejdet en lokalplan, som indeholder bestemmelser om tagmateriale og/eller dettes refleksion.

Det altovervejende udgangspunkt er som nævnt ovenfor, at opsætning af solfangere/solcelleanlæg afhænger af den konkrete formulering af bestemmelserne i lokalplanen. Det gælder navnlig bestemmelser om tagmateriale, men til dels også dettes refleksion, hvorfor der ikke kan fastlægges generelle fortolkningsregler i henhold til om, og i bekræftende fald hvilke krav, der kan stilles til solfangere/solcelleanlæg. Det er op til kommunen selv at foretage denne afgrænsning af lokalplanbestemmelsernes anvendelse.

I forhold til spørgsmålet om lokalplanbestemmelser indhold om refleksion fra tagmateriale er det imidlertid Naturstyrelsens generelle vurdering, at solfangere/solcelleanlæg bør betragtes som en del af den overflade, hvorpå de placeres. Grundlaget for denne vurdering er, at forbud mod generende lysrefleksion fra overfladebelægnings udspringer af hensyn til naboer, og ikke helt eller delvist er motiveret af arkitektoniske overvejelser om tagmateriale- og farve. Det er således styrelsens vurdering, at lokalplanbestemmelser om forbud mod lysreflekterende tagmaterialer skal håndhæves i relation til overfladen på solfangere/solcelleanlæg.

Hvis der eksempelvis i en lokalplan står, at der er forbud mod at benytte lysreflekterende tagmaterialer, og der opsættes solfangere/solcelleanlæg i et omfang, der ikke vil blive betragtet som et "tag" (jf. pkt. A), vil det efter Naturstyrelsens opfattelse, alligevel være i strid med forbuddet om lysreflekterende tagmaterialer, da det næppe vil give mening at kunne forbyde lysreflekterende tagmateriale på fx 3/4 af taget men ikke på den sidste 1/4.

Naturstyrelsen anbefaler derfor, at kommunerne undersøger de pågældende modeller af solfangere/solcelleanlæg, som de ønsker at tillade, for derved at undgå senere strid med lokalplanbestemmelser, der indeholder forbud mod lysreflekterende tagmaterialer.

Praksis på området

Der foreligger endnu ingen afgørelser fra Natur- og Miljøklagenævnet om de tilfælde, der er nævnt i pkt. A, B og C. Der er dog faldet en enkelt afgørelse indenfor strandbeskyttelseslinjen, hvor nævnet vedrørende opstilling af solfanger- og solcelleanlæg lagde "vægt på, at udbredelsen af vedvarende energi er et anerkendelsesværdigt formål", se NoMo nr. 77.

Derudover er der efter styrelsens opfattelse ikke nødvendigvis et generelt sammenfald af beskyttelseshensyn indenfor strandbeskyttelseslinjen og efter konkrete lokalplaner.

For vejledning om bestemmelser vedrørende lysreflekterende tagmaterialer, se NKO 410 og NoMo nr. 39.

2. Forholdet mellem lokalplanbestemmelser og Energistyrelsens ”Vejledende udtalelse om byggesagsbehandling ved opførelse af solfangere / solcelleanlæg på henholdsvis terræn og bygning”.

For så vidt angår Energistyrelsens udtalelse bør denne holdes uden for vurderingen af forholdet mellem opsætning af solcelleanlæg og lokalplanbestemmelser.

Der må sondres mellem tilladelse til opsætning af solfangere/solcelleanlæg efter byggeloven, og planlovens regler om lokalplaner og dispensation herfra.

Energistyrelsens udtalelse lægger udelukkende op til en vurdering af, hvorvidt opsætningen af solcelleanlæg kræver tilladelse i medfør af byggeloven. Solfangere/solcelleanlæg i større omfang kan give anledning til sikkerhedsmæssige spørgsmål, herunder bl.a. tagets bæreevne og ændring af højden på bygningen. Den væsentlighedsvurdering Energistyrelsen tillægger afgørende betydning i henhold til byggeloven, kan ikke overføres til spørgsmål om bestemmelserne i en lokalplan.

Uanset om det er nødvendigt med en byggetilladelse eller ej, kan opsætningen af solcelleanlæg ikke ske i strid med en lokalplan, uden en forudgående dispensation.

3. Særligt om opsætning af solfangere/solcelleanlæg i landzone

Det kræver en landzonetilladelse efter planlovens § 35, stk. 1, når der fx opføres ny bebyggelse eller sker ændring i anvendelsen af bestående bebyggelse og ubebyggede arealer i landzonen.

Det er Naturstyrelsens vurdering, at opsætning af solfangere/solcelleanlæg som udgangspunkt ikke er omfattet af undtagelserne til kravet om landzonetilladelse. Det afgørende er herefter, i hvilket omfang planlovens § 35, stk. 1, regulerer forholdet.

Ny bebyggelse efter planlovens § 35, stk. 1, forstås på samme måde som efter byggelovens § 2. Der henvises derfor til Energistyrelsens ”Vejledende udtalelse om byggesagsbehandling ved opførelse af solfangere/solcelleanlæg på henholdsvis terræn og bygning”, som indeholder den relevante væsentlighedsvurdering for denne sammenhæng.

Naturstyrelsen finder det hensigtsmæssigt at adskille terræn og bygning på samme måde som Energistyrelsen har gjort det sin udtalelse. Herefter må opsætning af solfangere/solcelleanlæg i landzone i den enkelte sag vurderes ud fra, om der er tale om ny bebyggelse eller en ændret anvendelse i forhold til landzonebestemmelsernes formål. Som vejledning til denne vurdering kan der søges inspiration i nedenstående.

A) Opsætning på terræn

I de situationer, hvor solfanger-/solcelleanlæggene kræver byggetilladelse i medfør af Energistyrelsens vejledende udtalelse herom, vil der være tale om ny bebyggelse, som kræver landzonetilladelse efter planlovens § 35, stk. 1.

I øvrige tilfælde, dvs. hvor solfanger-/solcelleanlægget ikke kræver byggetilladelse, stilles krav om landzonetilladelse, når der bliver tale om en ændret anvendelse af ubebyggede arealer, der er relevant i forhold til de hensyn, der skal varetages med landzonebestemmelserne.

Det må således bero på en konkret vurdering, hvorvidt opsætning af mindre solfangere/solcelleanlæg medfører krav om landzonetilladelse. Der må henvises til kommunernes interesser til beskyttelse af bl.a. landskabet. Det er dog Naturstyrelsens opfattelse, at meget små solfangere/solcelleanlæg i de fleste tilfælde vil kunne opsættes uden krav om landzonetilladelse.

B) Opsætning på bygninger

Under bebyggelse i planlovens § 35, stk. 1 hører også ombygninger og tilbygninger. I de tilfælde, hvor en byggetilladelse er påkrævet, er det således Naturstyrelsens opfattelse, at dette tilmed medfører krav om landzonetilladelse.

I de tilfælde, hvor en byggetilladelse derimod ikke er påkrævet, er det Naturstyrelsens opfattelse, at det ikke kræver landzonetilladelse, da der hverken bliver tale om ny bebyggelse eller ændret anvendelse af bebyggelsen.